

Chỉ số cảm nhận tham nhũng 2020: Những câu hỏi thường gặp

Chỉ số cảm nhận tham nhũng (CPI) là gì?

Chỉ số CPI xếp hạng các quốc gia / vùng lãnh thổ trên cơ sở cảm nhận của các doanh nhân và chuyên gia về tham nhũng trong khu vực công tại các quốc gia / vùng lãnh thổ đó. Đây là một chỉ số tổng hợp, kết hợp kết quả của 13 cuộc thăm dò ý kiến và đánh giá tham nhũng do các tổ chức có uy tín thu thập. CPI là chỉ số về tham nhũng được sử dụng rộng rãi nhất trên thế giới.

CPI sử dụng các nguồn dữ liệu nào?

CPI 2020 sử dụng 13 nguồn dữ liệu của 12 tổ chức độc lập chuyên nghiên cứu về quản trị và môi trường kinh doanh. CPI 2020 sử dụng thông tin là các dữ liệu khảo sát thu thập được trong vòng hai năm qua¹. CPI chỉ sử dụng các nguồn dữ liệu khảo sát có cung cấp điểm số cho nhiều quốc gia / vùng lãnh thổ và dữ liệu đo lường cảm nhận của chuyên gia về tham nhũng trong khu vực công. Tổ chức Minh bạch Quốc tế đánh giá chi tiết phương pháp luận của từng nguồn dữ liệu để đảm bảo rằng các nguồn dữ liệu được sử dụng đáp ứng được tiêu chuẩn về chất lượng của Minh bạch Quốc tế. Để tham khảo danh mục các nguồn dữ liệu, đối tượng được phỏng vấn và những câu hỏi đã được sử dụng, vui lòng xem tài liệu mô tả dữ liệu nguồn của CPI (đi kèm).

Tại sao cần có CPI nếu đã có 13 nguồn dữ liệu khác đo lường các hình thức tham nhũng trong khu vực công?

CPI có 4 đặc điểm để trở thành một chỉ số về quản trị có giá trị:

1. CPI có phạm vi bao quát toàn cầu.
2. CPI đáng tin cậy hơn từng nguồn dữ liệu riêng lẻ vì kết quả CPI có thể bù trừ các sai sót sau cùng trong mỗi dữ liệu nguồn bằng cách tính điểm trung bình của ít nhất ba, cho tới 13 nguồn dữ liệu khác nhau.
3. CPI với thang điểm từ 0 – 100 có thể phân biệt cảm nhận về mức độ tham nhũng với độ hạt (độ chi tiết) lớn hơn so với các nguồn dữ liệu với thang điểm từ 1-7 hoặc từ 1-10 trong đó mỗi quốc gia được cho điểm là một số nguyên.
4. Vì các dữ liệu nguồn của CPI đánh giá các chiều và hình thức khác nhau của tham nhũng trong khu vực công, CPI dung hoà được những khía cạnh khác nhau của tham nhũng trong một chỉ số duy nhất.

Tại sao CPI dựa trên cảm nhận?

Tham nhũng nói chung thường bao gồm các hoạt động phi pháp, bị cố ý che giấu và chỉ được đưa ra ánh sáng khi xảy ra các vụ bê bối, hay qua công tác thanh tra, điều

¹ Ngoại trừ Xếp hạng quản trị 2018 của Ngân hàng Phát triển Châu Phi

tra và truy tố, xét xử. Mặc dù các nhà nghiên cứu từ các viện nghiên cứu, xã hội dân sự và các chính phủ đã đạt được nhiều tiến bộ trong việc đo lường tham nhũng trong các lĩnh vực cụ thể một cách khách quan, đến nay vẫn chưa có một chỉ số khách quan nào đo lường mức độ tham nhũng của quốc gia một cách trực tiếp, toàn diện. Các nguồn dữ liệu của CPI (bao gồm các khảo sát và nguồn thông tin, xem tại tài liệu đi kèm) sử dụng các bảng hỏi được thiết kế và chuẩn hoá một cách kỹ lưỡng. CPI hàm chứa các quan điểm có đủ thông tin của các bên liên quan, thường có mức độ tương đồng cao với các chỉ số khách quan, ví dụ như trải nghiệm hối lộ của người dân trong Phong vũ biểu Tham nhũng Toàn cầu ([Global Corruption Barometer](#)).

Những quốc gia / lãnh thổ nào được đưa vào CPI 2020 và tại sao?

Để một quốc gia hay vùng lãnh thổ được đưa vào bảng xếp hạng, quốc gia hay vùng lãnh thổ đó phải xuất hiện trong ít nhất ba trong tổng số các nguồn dữ liệu của CPI. Nếu một quốc gia hay vùng lãnh thổ không có mặt trong bảng xếp hạng, thì điều đó không có nghĩa là tham nhũng không tồn tại ở quốc gia / vùng lãnh thổ đó mà chỉ là vì không có đủ thông tin cần thiết để đánh giá quốc gia / vùng lãnh thổ đó. Năm nay, có 180 quốc gia và vùng lãnh thổ được đưa vào bộ chỉ số CPI.

Khác biệt giữa thứ hạng và điểm số của một quốc gia / vùng lãnh thổ là gì?

Điểm số của một quốc gia / vùng lãnh thổ biểu thị mức độ cảm nhận về tham nhũng trong khu vực công ở quốc gia / vùng lãnh thổ đó theo thang điểm từ 0-100, trong đó 0 được coi là cảm nhận tham nhũng ở mức độ cao và 100 là rất trong sạch. Xếp hạng của một quốc gia cho thấy vị trí của quốc gia đó trong mối tương quan với các quốc gia / vùng lãnh thổ khác có mặt trong cùng bảng chỉ số. Một điều quan trọng cần nhớ là vị trí xếp hạng của một quốc gia có thể thay đổi đơn giản chỉ vì tổng số các quốc gia và vùng lãnh thổ trong bảng chỉ số thay đổi.

CPI đo lường các hình thức tham nhũng nào?

Các nguồn dữ liệu của CPI đo lường các khía cạnh của tham nhũng như dưới đây, sử dụng những câu hỏi cụ thể để thu thập dữ liệu:

- Hối lộ
- Chuyển đổi mục đích sử dụng của các quỹ công
- Mức độ phổ biến của việc các cán bộ nhà nước lợi dụng vị trí để tư lợi mà không lo đối mặt với các hậu quả
- Khả năng xảy ra tham nhũng trong chính phủ và khả năng chính phủ thực thi các cơ chế liêm chính hiệu quả trong khu vực công
- Các gánh nặng và thủ tục hành chính và quan liêu dẫn tới khả năng tăng tham nhũng
- Bổ nhiệm theo năng lực hay theo mức độ thân hữu (quan hệ) trong các dịch vụ dân sự
- Truy tố và xét xử hình sự hiệu quả đối với các cán bộ nhà nước tham nhũng
- Luật pháp đầy đủ về công khai tài chính và các biện pháp phòng ngừa mâu thuẫn lợi ích đối với cán bộ nhà nước
- Cơ chế pháp luật để bảo vệ người tố cáo tham nhũng, nhà báo, các điều tra viên khi họ tố cáo các trường hợp hối lộ và tham nhũng
- Nhà nước bị khống chế bởi các nhóm lợi ích nhỏ
- Tiếp cận thông tin về các vấn đề công của xã hội dân sự

Xem thêm tài liệu mô tả các nguồn dữ liệu (đi kèm) để có danh sách đầy đủ các câu hỏi mà các nguồn dữ liệu CPI sử dụng.

CPI không đo lường các hình thức tham nhũng nào?

Các nguồn dữ liệu của CPI không đo lường các hình thức tham nhũng dưới đây:

- Cấm nhận hoặc trải nghiệm tham nhũng của người dân
- Gian lận thuế
- Các dòng tài chính phi pháp
- Các đối tượng góp phần vào tham nhũng (luật sư, kế toán viên, các nhà cố vấn tài chính, v..v..)
- Rửa tiền
- Tham nhũng trong khu vực tư
- Các nền kinh tế và thị trường không chính thức

Quốc gia / vùng lãnh thổ có số điểm thấp nhất có phải là quốc gia tham nhũng nhất thế giới?

Không. CPI là chỉ số đánh giá cảm nhận về tham nhũng trong khu vực công, ví dụ như tham nhũng hành chính và chính trị. Đó không phải là sự kết án về mức độ tham nhũng của các quốc gia / xã hội hay của các chính sách của các quốc gia / xã hội đó, hay hoạt động của khu vực tư nhân. Những người dân của quốc gia / vùng lãnh thổ có điểm số thấp trong bảng xếp hạng CPI thường cũng có chung mối lo ngại về tham nhũng và đều lên án tham nhũng mạnh mẽ như người dân ở các quốc gia có điểm số tốt.

Hơn nữa, các quốc gia / vùng lãnh thổ có điểm số thấp nhất là những quốc gia / vùng lãnh thổ có mức độ cảm nhận tham nhũng trong khu vực công cao nhất *trong số các quốc gia / vùng lãnh thổ được khảo sát*. CPI không cung cấp thông tin về những quốc gia / vùng lãnh thổ không có mặt trong bảng chỉ số.

Tôi có thể tìm bảng kết quả đầy đủ theo thời gian ở đâu?

Bảng kết quả có thể xem [tại đây](#).

Có thể so sánh Chỉ số cảm nhận tham nhũng 2020 của một nước với năm trước đó không?

Có. Theo phương pháp luận cải tiến được dùng để tính CPI từ năm 2012, chúng tôi thiết lập thang điểm mới từ 0-100. Điểm số của mỗi quốc gia được tính bằng cách quy đổi các điểm số từ dữ liệu nguồn, sử dụng số trung bình và độ lệch chuẩn bắt đầu từ CPI 2012 như mốc tham khảo. Với thang điểm và cách tính mới này, chúng ta có thể so sánh được điểm số CPI qua các năm. Tuy nhiên, vì phương pháp luận mới bắt đầu áp dụng từ năm 2012, nên không thể so sánh được với những điểm số trước năm 2012.

Để có mô tả chi tiết về thay đổi trong phương pháp luận năm 2012, mời xem thêm [Chỉ số Cảm nhận Tham nhũng – Phương pháp luận cải tiến 2012](#).

Tôi muốn sử dụng kết quả CPI trong ấn phẩm của mình – tôi có cần hỏi xin phép không?

Không. Ngoại trừ các trường hợp có ghi chú khác, các nội dung của Tổ chức Minh bạch Quốc tế đều tuân theo Giấy phép Creative Common Attribution (Tài sản sáng tạo công cộng) –NoDerivs 4.0. Điều này có nghĩa là bạn có thể sử dụng các sản

phẩm của chúng tôi mà không cần liên hệ miễn là bạn tuân thủ các điều khoản trong giấy phép. Bạn tuân thủ với các điều khoản này khi bạn ghi rõ nguồn và gắn liên kết tới các tài liệu của chúng tôi với nội dung như sau:

TÊN NỘI DUNG/SẢN PHẨM (NĂM XUẤT BẢN) thuộc Tổ chức Minh bạch Quốc tế theo giấy phép CC-BY-ND 4.0

Vui lòng gắn liên kết tới các nội dung của Minh bạch Quốc tế bên dưới TÊN NỘI DUNG/SẢN PHẨM (NĂM XUẤT BẢN) được nhắc ở trên.

Cụm từ “NoDervis” có nghĩa không ai được phép làm lại hay thay đổi nội dung được xuất bản theo giấy phép này.

Tôi có thể so sánh các kết quả từ trước năm 2012 không?

Không, do có sự thay đổi về phương pháp kể từ năm 2012, các kết quả của các năm trước đó không thể so sánh. Chỉ có thể so sánh kết quả giữa các năm kể từ năm 2012 trở đi.

Có thể so sánh giữa các quốc gia với nhau khi kết quả CPI của các nước được tính dựa trên các nguồn dữ liệu khác nhau không?

Có. Trong quá trình quy đổi điểm số, tất cả các dữ liệu nguồn đã được đưa về gần với số trung bình và độ lệch chuẩn toàn cầu với mốc tham khảo là năm 2012, điều này cho phép việc so sánh kết quả giữa các năm diễn ra. Xem thêm phương pháp thực hiện để có lời giải thích đầy đủ về quá trình quy đổi điểm số.

Điểm CPI của nước tôi đã thay đổi từ 1-2 điểm. Điều này có nghĩa là tham nhũng đã tăng/giảm hay không?

CPI là một chỉ số tổng hợp, điểm số của mỗi quốc gia được tính toán dựa trên ít nhất ba nguồn dữ liệu. Với một số nước các dữ liệu nguồn cho mức điểm khá tương đồng nhưng một số nước khác lại có sự khác biệt khá lớn trong điểm số của các nguồn dữ liệu. Chúng tôi thể hiện sự khác biệt này bằng cách sử dụng sai số chuẩn và khoảng trên và khoảng dưới của độ tin cậy. Những nước được các nguồn dữ liệu đánh giá tương đồng sẽ có sai số chuẩn nhỏ hơn, trong khi các nước có sự khác biệt trong điểm số ở các dữ liệu nguồn sẽ có sai số lớn hơn. Thông thường, sự thay đổi nếu chỉ dừng lại ở từ 1 đến 2 điểm sẽ không tạo ra khác biệt đáng kể về mặt thống kê. Những thay đổi đáng kể về thống kê sẽ được thể hiện trong bảng kết quả excel. Vui lòng xem chi tiết tại bảng thống kê “Các thay đổi đáng kể”.

Chỉ số CPI có thể đưa ra một bức tranh đầy đủ về tình trạng tham nhũng ở một quốc gia hay không?

Không. Chỉ số CPI hạn chế về phạm vi. Chỉ số này chỉ phản ánh cảm nhận về mức độ tham nhũng trong khu vực công ở các nước, dựa trên quan điểm của các doanh nhân và chuyên gia trong nước. Để bổ sung cho chỉ số này và để phản ánh được những phương diện khác nhau của tham nhũng, Tổ chức Minh bạch Quốc tế đã tiến hành các nghiên cứu định lượng và định tính về tham nhũng, cả ở các cấp độ quốc gia và quốc tế, thông qua Ban thư ký quốc tế và mạng lưới các Văn phòng Quốc gia của TI tại hơn 100 nước trên thế giới.

Ngoài chỉ số CPI, TI còn thực hiện rất nhiều nghiên cứu, khảo sát ở các cấp độ toàn cầu, vùng và khu vực. Vui lòng tham khảo các nghiên cứu, khảo sát này tại trang thông tin chính thức của chúng tôi.

Độ tin cậy của phương pháp luận CPI đã được kiểm chứng?

Trung tâm Nghiên cứu chung của Ủy ban Châu Âu (The European Commission Joint Research Centre) đã tiến hành một cuộc giám định độc lập đối với chỉ số CPI 2017, bao gồm cả phương pháp luận. Một cuộc giám định tương tự đã được thực hiện vào năm 2012 sau sự ra đời của phương pháp tính điểm CPI mới. Kết quả của các cuộc giám định này đều cho thấy chỉ số CPI rất chặt chẽ về mặt ý tưởng và thống kê, cũng như có sự cân bằng về kết cấu. Vui lòng tham khảo thêm báo cáo và các kiến nghị liên quan tại [đây](#).

Sự thay đổi “đáng kể” về mặt thống kê của điểm số CPI được tính như thế nào?

Từ năm 2018, Tổ chức Minh bạch Quốc tế đã thay đổi cách thức tính sai số chuẩn và các chỉ số ảnh hưởng (sau khi điều chỉnh sai số), dựa trên sự tư vấn của Trung tâm Nghiên cứu chung của Ủy ban Châu Âu. Sự thay đổi đáng kể về mặt thống kê được tính toán dựa trên các chỉ số ảnh hưởng, độ lệch chuẩn và số lượng nguồn dữ liệu được sử dụng đối với mỗi quốc gia. Sự thay đổi về điểm số CPI được coi là “đáng kể” về mặt thống kê khi chỉ số khoảng tin cậy là 90%. Vui lòng tham khảo phân giải thích đầy đủ bao gồm các công thức được đưa ra trong phương pháp luận CPI.